

28 maart 2024

Inbreng van de vereniging voor Heemkunde "Omheining" tijdens de Rond om tafel sessie m.b.t. de nieuwe Cultuur Beleidsnota van de Gemeente Raalte.

Ingebracht door André Roelofs (waarnemend voorzitter van Omheining).

Bij deze wil ik vooraf de gemeente Raalte maar vooral de medewerkers een compliment geven voor de wijze waarop zij de totstandkoming van de nieuwe Cultuur Beleidsnota hebben aangepakt. Het plan ziet er goed en duidelijk uit en er is input gehaald vanuit de samenleving door het houden van informatieavonden.

Het is ons toegezonden om er kennis van te nemen en daar waar nodig op te reageren.

Hiervan wil ik nu dan ook graag gebruik maken.

Omheining is een vaste waarde in de gemeenschap van Heino en is vanaf het begin dat de Maalderij een ander functie heeft gekregen de hoofdhuurder van het pand. Wij gebruiken 2/3 deel van het gehele pand, welke voor Culturele doeleinden is bestemd.

In de Beleidsnota komt de positie van Omheining, in onze ogen, te weinig naar voren, mogelijk ook aan onszelf te wijten, omdat wij ervan uit gingen dat alle ins en outs met betrekking tot de historie wel bekend waren bij de gemeente.

Wij zien dan ook graag Omheining in deze nieuwe Cultuur Beleidsnota met naam genoemd.

Juist als hoofdhuurder zijn wij ook een vaste waarde en zorgen voor vaste inkomsten voor de stichting de Coöperatie of wel het Cultureel Centrum "de Maalderij".

Ondanks dat er in de nota is vermeld dat de gemeente Raalte zich inzet voor het behoud van het pand voor Culturele doeleinden in Heino spreken wij toch onze zorg uit over het mogelijk andermaal verzeild raken in een ongewisse situatie, misschien wat voorbarig, maar toch?

Uiteraard hopen wij dat het pand "de Maalderij" behouden blijft voor Heino als Culturele instelling met Omheining als hoofdhuurder. Waarmee dan ook het voortbestaan van Omheining is veilig gesteld.

Wij moeten er met elkaar voor waken dat wij niet wederom een herhaling van zetten voor de kiezen krijgen die wij in de jaren negentig van de vorige eeuw ook al te verstouwen hebben gekregen. In het u uitgereikte document kunt u hierover meer lezen

Om een inzicht te geven waar wij, als Omheining, ons het afgelopen jaar zoal mee bezig gehouden hebben is ons jaarverslag van 2023 bijgevoegd. Als extra kunt u gebruik maken van de bijgeleverde fiets- en wandelroute langs Markante gebouwen in Heino.

Dank voor uw aandacht,

Groet, het bestuur van de Heemkunde vereniging uit Heino.

De Malerij (of De Maalderij)

Bron: contactbladen Omheining 1993 - 1998

Het gebouw 'De Malerij' is onlosmakelijk verbonden met de geschiedenis van de landbouwvereniging Heino tot en met Heleco. In 1913 wordt op initiatief van de heren Horstman en Braakman, landbouwers te Heino, de Landbouwvereniging 'Heino' opgericht.

Er wordt voortvarend gewerkt, want op 14 juli 1913 vraagt timmerman H. Laanbroek Mzn, namens de vereniging een vergunning bij de gemeente Heino tot het bouwen van een loods van planken op een voetsmuur van beton en gedekt met planken en asfalt.

In juni 1917 wordt het pand, Canadastraat 2-4, kadastraal bekend sectie C nr. 1416, bestaande uit een huis, een stal, een erf en een tuin voor het bedrag van 14.000 gulden aangekocht. Ruim een jaar later kampt men alweer met ruimtegebrek.

Uit het notulenboek van B&W blijkt dat er gelegenheid is tot het inbrengen van bezwaren tegen het oprichten van een korenmalerij op het perceel kadastraal bekend sectie C nr. 1416 door de Landbouwvereniging 'Heino'.

In november 1919 wordt de malerij in werking gesteld. Drie jaar later is men alweer aan een uitbreiding toe en vraagt men wederom vergunning aan, nu voor een uitbreiding met drie elektromotoren. In 1930 verlenen B&W toestemming tot het bouwen van een loods voor meststoffen en voor de bouw van een weegbrug.

In de loop der jaren volgt de ene uitbreiding de andere op:

1935 - silobouw in een bestaand gebouw.	1941 - bouw poterbewaarplaats.
1936 - aansluiting op de waterleiding.	1957 - bouw weegbrug.
1939 - nieuwe opslagruimte graansilo's"	1959 - silobouw en betonloods.
1940 - elektrificatie van het bedrijf.	

Gezicht op de dorpskern van Heino omstreeks 1970. In de rechterzijde van de foto het pand Canadastraat 2-4 met de gebouwen van de Coöperatieve Vereniging 'Heleco'.

Ook de naam van de vereniging verandert nogal eens. Begint men als Landbouwvereniging 'Heino' te Heino, vervolgens kennen we de namen Coöperatieve Landbouw Vereniging 'Heino en Omstreken', C.A.V.V., C.L.A.V.V. en Heleco. Na een fusie met ABC Lochem is Heleco na 80 jaar uit Heino verdwenen. In 1992 is het bedrijf overgeplaatst naar Lochem en in het voorjaar van 1993 is een begin gemaakt met de afbraak van de gebouwen. In de zomer van 1993 staat alleen de malerij nog overeind, helaas niet onbeschadigd.

Na een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheid van een bezoekerscentrum (VVV) kreeg in 1996 de plaatselijke VVV en de Vereniging voor Heemkunde 'Omheining' een plaats in de malerij.

Het laadperron vormt tegenwoordig de entree van het pand, zodat geen bezoeker er omheen kan. Op 16 mei 1998 is de verenigingsruimte van Omheining feestelijk geopend. Na een oproep kwamen er voorstellen voor een eigen naam van die ruimte en dat werd 'De Maelderieje', de naam die vroeger in het dorp werd gebruikt voor het gebouw.

Omheining: huurder van het gebouw

Van 1999 dateert de eerste huurovereenkomst tussen de Stichting Bezoekerscentrum West Salland (als gemandateerde van de gemeente Heino) en Omheining. De huur bedraagt 15.000 gulden per jaar voor de kelder en op de bovenverdieping het achterste vertrek; inbegrepen het gebruik van de lift, melassekelder trappen, looproutes en deuren, de hellingbaan en de aanwezige toiletten, gebruik in goed overleg met andere huurders. Eind 2004 zegt de Stichting Bezoekerscentrum West Salland bij de gemeente Raalte de huur op omdat de gemeente de subsidie intrekt. De onderhuurders (VVV en Omheining) worden ook opgezegd.

Er ontstaat een werkgroep *Behoud Omheining* en geopteerd wordt om het pand over te dragen aan Saalien of Omheining voor maximaal één euro. Saalien wil dan langdurig verhuren tegen een maatschappelijk verantwoorde prijs. Het groot onderhoud is voor Saalien en het dagelijkse onderhoud voor de huurder(s). Bij een exploitatietekort kan worden geput uit het 'spaarpotje' van het toenmalige bezoekerscentrum.

Saalien wordt inderdaad de nieuwe eigenaar en regelt een huurovereenkomst per 1 juli 2005. Doel is om het gebouw te verhuren aan verenigingen met een sociaal-culturele en/of toeristische achtergrond. Er wordt een beheerstichting gevormd die de dagelijkse gang van zaken en exploitatie ter hand neemt van het gebouw en onderhuur regelt. Saalien maakt een meerjarenbegroting voor onderhoud en voert daarover jaarlijks overleg met de beheersstichting als huurder. De beheerstichting stelt een exploitatiebegroting op die de basis vormt voor de vergoeding die de onderhuurders betalen. De door de verenigingen te betalen huur is maatschappelijk verantwoord en kan door henzelf zonder financiële hulp van de gemeente betaald worden.

Er is sprake van een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd. Indien de onderhuurders de huur opzeggen en de Maalderij leegkomt, handelt het Saalien in overeenstemming met het bestemmingsplan. Een probleem vormt de lange termijn in relatie tot eigen inkomsten.

De beheersstichting stort €40.000 in het exploitatiefonds en draagt het risico van huurderving bij vertrek van de VVV. Het exploitatiefonds wordt beheerd door de stichting. Het saldo van het exploitatiefonds wordt door de stichting gestort op een rentedragende depositospaar-rekening. De ontvangen rente wordt toegevoegd aan het exploitatiefonds.

De gemeente beëindigde per 1 juli 2005 de subsidierelatie met de beheersstichting en stelde een eenmalige bijdrage beschikbaar ten behoeve van het exploitatiefonds van €56.600.

Omheining is een stabiele onderhuurder van het gebouw en heeft het grootste deel daarvan continu in gebruik: de kelder behoudens een kleine gemeenschappelijke bergruimte en de gehele bovenverdieping (als werkruimte en een aparte permanente ingerichte tentoon-stellingsruimte) waarvan 8 m² als kleedkamer in gebruik is gegeven aan Theater Podium.

Omheining heeft een status als een bloeiende vereniging met 800 leden en de inzet van meer dan 80 vrijwilligers. Omheining is verantwoordelijk voor het behoud van een cultuurhistorische verzameling aan documentatie en gebruiksvoorwerpen die in de loop der jaren door giften van inwoners en oud inwoners tot stand is gekomen. Vanuit dat oogpunt en met het organiseren van onder andere tentoonstellingen en het ontvangen van (groepen) bezoekers draagt Omheining bij aan het behoud en het toegankelijk houden van de Maalderij als een belangrijk monumentaal pand in Heino.

Gezien deze status wordt Omheining graag betrokken bij verdere ontwikkelingen rondom het gebouw De Maalderij.